

*„A magyar nyelv tanítására
különös gond fordítandó.”
/KAZINCZY/*

FELADATLAP

az

„ÉDES ANYANYELVÜNK”

nyelvhasználati verseny országos döntőjére

a szakképző iskolai versenyzők

számára

1. Állapítsa meg, milyen szófajúak a példamondat aláhúzott szavai!

„Diófát ültetek, nem magamnak, hanem a késő utókornak.” /Deme László/

a) ültetek:

b) nem:

c) hanem:

d) utókornak:

2. Minél pontosabban nevezze meg az aláhúzott toldalékok fajtáját!

„Péchy Blanka munkássága a nyomatékosan kötelez bennünket arra is, hogy a mozgalmat ne hagyjuk ellankadni, hanem közös erővel azon munkálkodjunk, hogy fennmaradjon... ” /Lőrincze Lajos/

Pl. nagyobb -bb: *a fokozás jele*

a) -a:

b) -juk:

c) -ni:

d) -vel:

3. Mindegyik sorban van egy szó, amely tartalmilag nem illik a többi közé. Húzza alá a kakukktojást!

a) garas, krajcár, batka, peták, cégér

b) gerencsér, csizmadia, fazék, tímár, bognár

c) meny, vő, sógor, baka, após

d) pantalló, bencés, ciszterci, pálos, domonkos

4. A következő meghatározások mellé rendeljen egy-egy szót, amelyben szerepel a fej szó! (Toldalékos alakban is állhat.)

Pl. elcsábít valakit – *elcsavarja a fejét*

a) az életét kockáztatja –

b) biztos a dolgában –

c) mohón eszik –

d) tehetetlenül kesereg –

5. Miben hibáztak az alábbi megtörtént esetek főszereplői? Hogyan írná/mondaná másképp?

a) Egy fiatal hölgy levelet írt volt középiskolai osztályfőnökének; írását így kezdte:
Tisztelt Tanár Úr! Bocsika, hogy olyan régen jelentkeztem.

.....

.....

.....

.....

b) Egy fővárosi gyorsétterembe betér ebédelni egy fiatalember. Vendég (V) és kiszolgáló (K) között a következő beszélgetés zajlik le.

K: Jó napot!

V: Jó napot! Milyen főzít tud adni?

K: Kelkáposztát, lencsét, sóskát.

V: Őt kérem – mutat a lencsefőzelékre.

K: Adhatok még valamit?

V: Kösz, nem kell semmi.

.....

.....

.....

.....

6. Az édes szó mondatba foglalásával vagy az adott jelentés meghatározásával adja meg négy különböző jelentését a szónak!

a)

b)

c)

d)

7. Értelmezze az alábbi közmondásokat!

a) Hit nem szellő.

.....

b) Jobb a sűrű fillér, mint a ritka forint.

.....

c) Egy rohadt szőlőszem egész gerezdet megveszt.

.....

d) Nincs lehetetlenség, csak tehetetlenség.

.....

8. Fejezze ki *hang-* előtaggal kezdődő összetétellel az alábbi meghatározásokat!

a) Olyan személy, akinek a véleménye érvényesül a közösségben.

= _____

b) A magyar nyelvben általában a szó első szótagjára eső hangerőtöbblet, nyomaték.

= _____

c) Zeneműveket előadó, többnyire nyilvános zenei előadás.

= _____

d) Zeneművek eljátszására alkalmas eszköz.

= _____

9. Az ismert jelöléseket használva elemezze mondatrészek szerint a példamondatot! Készítse el az ágrajzát is!

A kiejtési babonák miatt a beszélgető felek sokszor nem értik pontosan egymást.

10. Mit jelentnek az alábbi szavak? Mondjuk meg más, azonos jelentésű szóval!

a) früstök = _____

b) ragály = _____

c) nyoszolya = _____

d) trakta = _____

11. Pótolja a hiányzó írásjeleket – s ahol szükséges, a nagybetűket – a következő tagolatlan szövegben!

mit szólnátok egy olyan aranykapuhoz amelyen átmenve mássá lesz az ember igaz hogy nem lehet egy lépéssel átmenni alatta sokáig évekig tart az átmenetel de csak az megy át igazán rajta aki közben egészen átalakul ilyen aranykapu az iskola kapuja beléptek ide elindultok e kapu alatt mint kislányok kisfiúk s kijöttek belőle mint olyan fiatalok akik az általános emberi műveltség alapismereteit elsajátítottátok de nemcsak ti mentek át ezen a kapun átmennek a ti tanáraitok tanítóitok is

/Ravasz László/

12. Jelölje a *Beszélni nehéz!* – ma *Szóról - szóval* – című rádióműsor megfejtéseiben alkalmazott módon a példamondatot!

Az országos kéktúramozgalmat ezerkilencszázötvenkettő januárjában hirdették meg.

A szervezést és az irányítást a Természetbarát Szövetség vette át.

13. Elemezze a tanult módon a tagmondatok fajtája és viszonya szerint az alábbi példamondatokat!

a) Az emberiség rendszerint csak akkor kap észbe, kincseit csak akkor félti igazán, amikor szeretett értékei veszélybe kerülnek.

.....

.....

.....

b) Életünk csodája, hogy ismerhetünk olyan nagyszerű embereket, akik példaképeinkké válhattak.

.....

.....

.....

☐

14. Húzza alá az alábbi mondatokban hibásan használt szót, kifejezést! Írja le az odaillő, helyes formát!

a) A sportág jövőjét aggasztó szemmel figyelem.

Helyesen:.....

b) Higgye el, meg fogom szívelni a jótanácsait.

Helyesen:.....

c) Két óra magaslatában meg is érkezett a vihar.

Helyesen:.....

d) Gondolj arra, mi mindenben mentünk át az elmúlt évtizedekben.

Helyesen:.....

e) Nem fogynak a góloknak a számai.

Helyesen:.....

f) Ígyunk egyet, miután jól összerúgtad a port a szövetségiékkal.

Helyesen:.....

☐

